

СИЛАБУС
з дисципліни «Фінанси підприємства»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

1) Малій Олена Григорівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та аудиту.

<http://new.khntusg.com.ua/staff/malij-olena-grigorivna>

2) Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Економічний аналіз та інформаційно-аналітична діяльність», «Статистика», «Податкова система», "Економіка підприємства".

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Проектний менеджмент в публічному адмініструванні», «Адміністративний менеджмент», «Управління інноваціями».

3) Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Навчальна дисципліна «Фінанси підприємства» **буде корисна** майбутнім висококваліфікованим фахівцям для набуття знань не тільки із теорії фінансів, закономірностей їх функціонування на мезо- макро- і мікрорівнях, а й оволодіння сучасними фінансовими технологіями та інструментами, здатності до опрацювання та прийняття відповідних рішень з питань розробки та реалізації довгострокової та поточної фінансової політики підприємства, у тому числі моніторингу поточного фінансового стану підприємства, діагностики фінансування підприємств, ефективності управління оборотним капіталом, визначення фінансових результатів підприємства та їх розподілу, оперативного та поточного фінансового планування.

Вивчення даної дисципліни дає можливість студенту:

знати: зміст фінансової роботи та завдання фінансових підрозділів на підприємстві; основні форми грошових розрахунків підприємства; джерела грошових надходжень підприємства, формування та розподіл прибутку; основи організації та способи раціонального використання оборотних коштів; фінансове забезпечення відтворення основних фондів; базові методи фінансового аналізу та фінансового планування; способи фінансової санації та запобігання банкрутства підприємства.

вміти: аналізувати й узагальнювати результати фінансово-господарської діяльності; об'єктивно оцінити фінансову ситуацію (як внутрішню, так і зовнішню), аналізувати показники фінансового стану підприємства; розрахувати потребу в грошових коштах для забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності; керувати формуванням витрат на виробництво і реалізацію продукції; здійснювати планування і оперативний контроль надходжень виручки від реалізації продукції; управляти прибутком і рентабельністю, здійснювати контроль за розподілом і використанням прибутку, визначати можливі темпи розвитку на основі норм розподілу прибутку й самофінансування; обирати раціональні форми фінансово-кредитного забезпечення; розробити фінансовий план підприємства; розробити заходи з питань санації й запобігання банкрутству підприємств.

4) Мета та основні задачі дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, фінансового забезпечення, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- вивчення сутності і функцій фінансів підприємств, фінансових ресурсів та джерел їх формування, організації фінансів підприємств;

- набуття навиків фінансових розрахунків;

-оволодіння методами фінансового планування, оцінювання фінансового стану, санації підприємств.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців здатності трансформувати знання теоретичних основ фінансів підприємства у практичну діяльність; оволодіння методами та інструментами аналітичної діяльності; фінансового планування, здатності здійснювати інформаційно-аналітичний супровід розробки та прийняття управлінських рішень.

5) Організація навчання.

Система оцінювання

Професійні компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал
Змістовний модуль 1. «Основи фінансів підприємства, організація грошових розрахунків, формування капіталу і доходів суб'єктів господарювання»				28
Трансформувати знання теоретичних основ фінансів підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень; оволодіння методами моніторингу поточного фінансового стану підприємства, діагностики фінансування підприємства, ефективності управління оборотним капіталом, визначення фінансових результатів підприємства та їх розподілу	Лекція	Основи фінансів підприємства	Робота на лекції	2
	Семінарське заняття	Сутність і функції фінансів підприємства. Фінансові ресурси Фінансова діяльність і зміст фінансової роботи	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Управління фінансами підприємств	Презентація результатів	1
	Лекція	Грошові розрахунки підприємства	Робота на лекції	2
	Семінарське заняття	Класифікація розрахунків. Організація розрахунків. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Особливості розрахунків в електронних системах	Презентація результатів	1
	Лекція	Безготівкові розрахунки	Робота на лекції	2
	Семінарське заняття	Форми безготівкових розрахунків. Касові операції й організація контролю за дотриманням касової дисципліни	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Платіжна дисципліна: наслідки порушення та способи зміцнення	Презентація результатів	1
	Лекція	Грошові надходження підприємства	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Характеристика та склад грошових надходжень підприємства. Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) та методи її розрахунку і планування	Розв'язання задач, поточна контрольна робота	1

	Самостійна робота студентів	Економічна характеристика грошових потоків підприємства та їх класифікація	Презентація результатів	1
	Лекція	Формування і розподіл прибутку	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Формування прибутку підприємства. Методи обчислення рентабельності	Розв'язання задач, поточна контрольна робота	1
	Самостійна робота студентів	Зміст та принципи дивідендної політики підприємства	Презентація результатів	1
	Лекція	Оборотні активи та їх організація на підприємстві	Робота на лекції	2
	Семинарське заняття	Економічна сутність оборотних активів. Нормування оборотних активів	Семинар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Вплив розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства	Презентація результатів	1
	Лекція	Джерела формування оборотних активів. Аналіз ефективності використання оборотних активів	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Визначення потреби в оборотних активах підприємства	Розв'язання задач, поточна контрольна робота	1
	Самостійна робота студентів	Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства	Презентація результатів	1
Змістовний модуль 2. «Кредитування підприємств, фінансове забезпечення відтворення основних засобів та інших необоротних активів, фінансове планування, аналіз фінансового стану, фінансова санація підприємств»				32
Вміти відтворювати знання, передбачені програмою. Вміти використовувати знання з фінансів підприємства в практичній діяльності. Оволодіння методами та інструментами аналітичної діяльності;	Лекція	Кредитування підприємств	Робота на лекції	2
	Семинарське заняття	Економічна сутність кредиту, його функції, принципи. Класифікація кредитів	Семинар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Порядок виникнення кредитних відносин	Презентація результатів	1
	Лекція	Банківське кредитування підприємств	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Оцінка кредитоспроможності позичальника. Оцінка ефективності залучення	Розв'язання задач	1

<p>фінансового планування, здатності здійснювати інформаційно-аналітичний супровід розробки та прийняття управлінських рішень</p>		кредитів		
	Самостійна робота студентів	Небанківське кредитування підприємств	Презентація результатів	1
	Лекція	Фінансові аспекти використання основних засобів та інших необоротних активів	Робота на лекції	2
	Семінарське заняття	Основний капітал підприємства. Суть, склад і оцінка основних засобів та інших необоротних активів. Амортизаційна політика та її вплив на формування фінансових ресурсів підприємства	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Ефективність використання основних засобів	Презентація результатів	1
	Лекція	Фінансове забезпечення відтворення необоротних активів підприємства	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Знос та амортизація основних засобів. Методи нарахування амортизації. Показники забезпечення, стану і ефективності використання основних засобів та інших необоротних активів	Розв'язання задач, поточна контрольна робота	1
	Самостійна робота студентів	Капітальні вкладення та джерела їх фінансування	Презентація результатів	1
	Лекція	Фінансове планування на підприємствах	Робота на лекції	2
	Семінарське заняття	Зміст, завдання та методи фінансового планування. Зміст поточного фінансового плану та порядок його складання. Оперативне фінансове планування. Бюджетування в системі оперативного фінансового планування	Семінар-дискусія	1
	Самостійна робота студентів	Контролінг	Презентація результатів	1
	Лекція	Методи і прийоми фінансової роботи і фінансового аналізу	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Розрахунок головних показників фінансового стану	Розв'язання задач	1

	Самостійна робота студентів	Заходи щодо покращення фінансового стану підприємства	Презентація результатів	1
	Лекція	Оцінка фінансового стану підприємства	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Комплексне оцінювання фінансового стану	Розв'язання задач	1
	Самостійна робота студентів	Головні напрямки вдосконалення аналізу в системі управління фінансовим станом підприємства	Презентація результатів	1
	Лекція	Фінансова санація та банкрутство підприємства	Робота на лекції	2
	Практичне заняття	Оцінка внутрішніх і зовнішніх факторів фінансової неспроможності підприємства. Діагностика банкрутства	Розв'язання задач, поточна контрольна робота	1
	Самостійна робота студентів	Роль антикризового менеджменту й фінансового аналізу у попередженні банкрутства підприємства	Презентація результатів	1
Загальна кількість годин		180	Кількість балів	60
з них аудиторні		60		
самостійні		120		
Вид контролю			Екзамен	40

Приєм і консультації по виконанню завдань щодо СРС проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Завдання СРС рахуються виконаними, якщо:

- виконані і здані в зазначені викладачем строки;
- повністю виконані (розкривають тему завдання);
- не мають логічних і розрахункових помилок;
- виконані студентом самостійно.

При умові невиконання одного із зазначених умов, кількість балів знижується на 1 бал. При умові невиконання і відсутності завдання оцінюється 0 балами. Студент зобов'язаний виконати всі завдання.

Модулі проводяться викладачем у вигляді тестування або співбесіди.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано

82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

б) Політика курсу.

Студент зобов'язаний щодня відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час.

Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі.

7) Література

Базова

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
2. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств. : навч. Посібник/ О.О.Непочатенко. - К.: Центр навчальної літератури, 2013 - 504с.
3. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / Р.А. Слав'юк. - Київ: «Центр навчальної літератури», 2010.-460с.
4. Фінанси підприємств: підручник [7-ме вид.] / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; під ред. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2012. – 552с.

Допоміжна

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
2. Господарський кодекс України станом на 27 лютого 2009 р. // Звід кодексів України : Т. 1 / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
3. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
4. Закон України „Про аудиторську діяльність” від 22.04.1993 № 3125 -XII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>
5. Закон України „Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р., №2121-III. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
6. Закон України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” від 14.05.1992 р., № 2343”. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
7. Закон України „Про Національний банк України” від 20.05.1999р. №679-XIV. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14

8. Закон України „Про страхування” від 07.03.1996 № 85/96-ВР. – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр)
9. Закон України „Про фінансовий лізинг” від 16.12.1997 р., № 723/97-ВР. – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр)
10. Лайко П.А. Фінанси підприємств: Підручник для студ. Вузів / П.А. Лайко, М.В. Мних. - К.: Знання України, 2009.-428с.
11. Малій О.Г. Практикум з фінансів підприємств / О.Г. Малій.- Харків: Вид-во «Міськдрук», 2011. – 136с.
12. Малій О.Г. Фінансово-кредитні відносини в АПК: [монографія] / О.Г. Малій. – Харків: ХНТУСГ, 2008. – 210с.
13. Малій О.Г. Фінанси підприємств. Навчальний посібник / О.Г. Малій. – Харків: Вид-во «Міськдрук», 2012. – 354с.
14. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб’єктів господарювання: [навч. посіб.] / Г.І. Філіна. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 320с.
15. Фінанси підприємств : навч. посібн. : курс лекцій / за ред. Г. Г. Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2009 – 412с.

Інформаційні ресурси

- Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>